

Nieuwe Sluizen – Nieuwe Kansen

Met de komst van het nieuwe sluizencomplex liggen er veel kansen voor de gemeente. Kansen waar in de afgelopen tijd al best over is nagedacht. Maar ook initiatieven waarvan wij als GroenLinks Terneuzen denken dat er meer energie in gestoken kan worden door de gemeente. Daarom hebben we besloten om een aantal van die ideeën op papier te zetten.

Tussen de regeringen van Vlaanderen en Nederland is overeenstemming bereikt over de verbetering van de toegang van het kanaal van Gent naar Terneuzen voor (noch) grotere schepen. Dit project speelt zich geheel af binnen de gemeente Terneuzen en raakt in tal van opzichten belangen,

waarmee de gemeente zich zal moeten bezighouden, zoals landschap, milieu, architectuur, werkgelegenheid, toerisme, verkeer.

Het lijkt GroenLinks dan ook gerechtvaardigd hier de eis te stellen aan het gemeentebestuur om zich sterk te maken voor de belangen van onze inwoners, op een manier die resultaat oplevert. Wij hebben als GroenLinks daar tot op heden weinig van gemerkt. Mede omdat ook andere projecten naar recent is gebleken niet van de grond komen, wil GroenLinks een aantal zaken op papier zetten, waarvan wij vinden dat die – meer dan tot nu toe gebleken is – de volle inzet van het college vragen.

Ambities zijn er

In 2009 stelden samenwerkende overheden de Gebiedsvisie Zeeuwse Kanaalzone vast. Nieuwe economische vitaliteit, kwalitatief betere woonmilieus en een betere landschappelijke inpassing. Kortom: beter wonen, werken en recreëren in de Kanaalzone. Een plan met ambitie. En –volgens GroenLinks- terecht. Om economisch overeind te blijven, op een manier die recht doet aan eisen van duurzaam- en leefbaarheid, moeten nieuwe wegen worden ingeslagen. Bio Based Economy is daarvoor een troefkaart, net als meer nadruk op hoogwaardig onderhoud, veelal samengevat onder het begrip 'Maintenance'. Maar daar kan het niet bij blijven. Ook het MKB, al jaren een stevige banenmachine moet aansluiting kunnen vinden bij innovatie en vernieuwing.

Ecologie en Landschap, bij het Gebiedsgericht project van de vorige eeuw al stiefmoederlijk bedeed, moet nu echt een impuls krijgen. Kwalitatief goede woonmilieus zijn een voorwaarde om mensen die een uitdagende baan vinden in de Kanaalzone ook vast te kunnen houden.

GroenLinks kan met de doelen van de Gebiedsvisie leven. Maar die visie moet wel worden omgezet in beleid. Ook in dat van de gemeente. En op dat punt hebben we onze twijfels. Hoe ambitieus is de gemeente Terneuzen om het beleid waar het College van B&W zijn handtekening heeft gezet ook om te zetten in beleid? Illustratief is de aandacht die het project krijgt in de bestuursrapportage van het college. Wij denken dat er een tandje bij kan. Sterker nog, daar moet een tandje bij.

Nieuwe sluisen – Nieuwe kansen

Er komt een nieuwe zeesluis bij Terneuzen. Dat is niet niks, een investering van pakweg een miljard euro. Dat biedt kansen voor logistiek én industrie. De tunnelboor voor de tunnel Sluiskil is recent gestart. Kortom, er komen kansen voor Terneuzen. Maar hoe gaan we die verzilveren? Hoe gaan we de doelen van de Gebiedsvisie waarmaken?

Crisis

Naast kansen is er ook een crisis. Die merken we tot nu toe vooral door krimpende overheidsbudgetten. En afnemende werkgelegenheid in Zeeland. Dat alleen al vereist een offensieve aanpak. In deze notitie leggen we een aantal ideeën voor die naadloos aansluiten bij de doelen van de Gebiedsvisie Kanaalzone en die rekening houden met de ontwikkelingen na de ondertekening van die visie.

Over energie en biobased

Bio Based Delta, dat wil zeggen Zuid West Nederland en onze Vlaamse buurprovincies willen in de top drie van Europese regio's terechtkomen. 'Alles begint met ambitie', maar die moet waargemaakt. En dat kan alleen door verbindingen te leggen. Daarvoor doet GroenLinks Terneuzen voorstellen.

De Kanaalzone Zeeuws Vlaanderen is door de Rijksoverheid opgenomen in de Gebiedsvisie Wind op Land. Momenteel wordt daar het Milieu Effect Rapport voor gemaakt. Er zijn ook meerdere initiatiefnemers voor windturbines in de Kanaalzone.

Tegelijkertijd worden op minstens drie plaatsen in Europa projecten opgestart om uit windenergie grondstoffen voor de chemie te maken. 'Power to Gas', via elektrolyse en waterstof naar gasvormige stoffen, zoals methaan. Autofabriek AUDI doet het, RWE en Bayer doen het, in Schotland doen ze het. Waarom doen we dat in Zeeuws Vlaanderen niet? De onbalans in het stroomnet opvangen, stabielere prijzen én biobased grondstoffen. Innovatief, kansrijk, ook voor nieuwe opleidingen.

Over energie en landschap

Nieuwe sluisen, nieuwe kansen. O.a. de kans om het sluisencomplex energieneutraal uit te voeren. Er zou net zoveel energie moeten worden opgewekt als er gebruikt wordt. Dat is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor Rijkswaterstaat, die hoeft minder aan beheerskosten te betalen. Maar bijvoorbeeld ook goed voor 'het Portaal van Vlaanderen'. Want waar vind je dat? Een energieneutraal complex, dat moet echt kunnen!

Het zou ook wel eens goed voor het landschap kunnen zijn. In de Kanaalzone liggen veel gronden van overheden en overheidsbedrijven. Dat betekent dat de grondvergoedingen van daarop geplaatste windturbines ook bij die overheden terechtkomen. En waarom zouden die niet worden aangewend voor natuur en landschap, zoals bedoeld in de Gebiedsvisie Kanaalzone? (Voor 10 windturbines praat je al gauw over € 300.000, - per jaar. En dat 15 jaar lang!)

Kortom, met windturbines kunnen we innovatieve bedrijvigheid op het snijvlak biobased en energie realiseren, een energieneutraal sluisencomplex realiseren én de groene contramal in de Kanaalzone (mee) financieren. Waar wachten we op?

Inspiratie is ook te vinden bij voorbeelden elders. Neem bijvoorbeeld het voormalige NDSM terrein in Amsterdam. Dat voormalige terrein van de NDSM wordt nu bevolkt door honderden bedrijven. Van Greenpeace tot het hoofdkantoor van de HEMA. En daar ontstaat de energiecoöperatie die het terrein energieneutraal wil maken zie: <http://www.ndsmenergie.nl/>. Maar ook initiatieven zoals energiewinning rondom de Afsluitdijk zijn natuurlijk interessante voorbeelden. Dat kan ook in Terneuzen. Sterker nog: als de Westelijke Kanaalzone wordt ontwikkeld, dan moet dat natuurlijk energieneutraal zijn! Autobedrijf HONDA bouwt nu ook windturbines om in de eigen energiebehoefte op een duurzame wijze te voorzien. Een goed voorbeeld.

Over energie en wonen

Het nieuwe sluizencomplex geeft de stad een nieuwe entree. Met allure. Mag de stad dan ook meer allure krijgen? GroenLinks denkt van wel. Dat zou ook wel mooi zijn voor de bouw, die sector zit te springen om opdrachten. Nu is nieuwbouw niet meer zo intrek. Maar de stijgende energiekosten schreeuwen om energiebesparing. Om mensen grip op hun uitgaven te laten houden. Voor het milieu is dat ook niet slecht. Terneuzen telt pakweg 20.000 woningen. Als die allemaal redelijk geïsoleerd zouden worden levert dat gemiddeld per woning €1000,- per jaar op. Dat is een koopkrachtimpuls in de regio van 20 miljoen per jaar!! Dat geld hoeft niet meer naar Rusland of Abu Dhabi.

We hoeven het alleen nog maar te organiseren. Niet alles tegelijk natuurlijk, een programma voor de komende 10 jaar. Niet subsidiëren, maar faciliteren. Als we de kracht van lokale gemeenschappen en buurten benutten. En financieringsconstructies (laten) bedenken dan komen we al een heel eind. Zeker als we de woningverbetering combineren met het levensloopbestendig maken van die huizen. Slimme organisatie, financiering en visie op zorg. Dat is wat we nodig hebben.

Overigens, in de Kanaalzone is zoveel restwarmte aanwezig dat we de hele stad daarmee kunnen verwarmen. Dat zal niet zo makkelijk zijn in particuliere woningen vanwege de kosten van een fijnmazig warmtenet. Maar de flatgebouwen en kantoren. Dat zou toch wel moeten lukken? En als we sluizen verbouwen, waarom leggen we de leidingen voor de Multi Utility Provider dan niet gelijk onder het kanaal door?

Over baten en lasten van (wind) energie

Sommige mensen vinden windturbines niet mooi. Dat kan. Over smaak valt best te twisten, maar dat levert meestal niet al te veel op. Er zijn wel meer dingen die niet mooi zijn en waar we wel tegenaan moeten/kunnen kijken. Sommige dingen horen erbij. Dat is met windenergie in de Kanaalzone ook zo. Het Rijk heeft het in zijn plannen op de kaart gezet, er zijn initiatiefnemers, we kunnen grondstoffen met windenergie produceren en er natuur en landschap mee financieren. We kunnen er allemaal baat bij hebben. Door inwoners deel te laten nemen in de financiering. En ze daarmee een mooi rendement en een lagere stroomrekening te bezorgen. Of bedrijven een veel kleinere CO₂ footprint. Dan is het energie voor- en van de mensen. En dan kijk je toch anders tegen (je eigen) windmolen aan.

Een mooiere stad

De Gebiedsvisie Kanaalzone zet hoog in als het gaat om de kwaliteit van woonmilieus. Ook voor Terneuzen. Met name de entree van Terneuzen over het sluisencomplex en het toekomstige knooppunt worden daarbij centraal gesteld. De relatie tussen centrumgebied en haven moet versterkt worden door herontwikkeling. GroenLinks vindt dat we die opdracht serieus moeten nemen. Dat u “op zoek bent naar een functionele en tevens toekomstbestendige aansluiting van het sluisencomplex op de stedelijke randzone van Terneuzen” (antwoord op recente raadvragen) is ons te vrijblijvend. Wat gaan we doen? En vormt water niet de natuurlijke verbindende schakel tussen kanaal, haven en stad? Gaan we er nu echt werk van maken? Water in de stad? Wat ons betreft wel. GroenLinks Terneuzen vindt dat namelijk van essentieel belang voor de beleving van onze relatie met het kanaal.

Leuk project is bijvoorbeeld een kantoor-boot constructie.
<http://www.goedhoutproject.nl/project/beauvent>

Voordeel van deze kantoor-boot constructies is natuurlijk ook dat we ze weg kunnen halen!

En als we dat dan doen, dan passen daar ook nieuwe woon/werkvormen bij. Wat gaan we bv. doen aan het ambiancenniveau van het winkelapparaat en het uitgaansgebied? Zoals reeds door meer partijen bepleit verwachten wij dan ook een herijking van de verouderde marktanalyse voor het winkelapparaat. Want welke functies dragen momenteel en in de toekomst bij aan een aantrekkelijke binnenstad? Waar gaan mensen verder heen als ze het Portaal van Vlaanderen of de Scheldeboulevard bezocht hebben? Of willen we dat deze mensen gelijk door rijden naar Hulst, Sluis of Goes?

Een betere entree

Bij een betere entree hoort ook een betere toegang. De entree over de sluisen zal vast en zeker veranderen bij de aanleg van de nieuwe sluis. GroenLinks vindt dat toegankelijkheid en mobiliteit ook voor mensen die met het Openbaar Vervoer reizen beschikbaar moet zijn. En verbeterd moet worden. Het busstation wordt niet door iedereen als een groot succes gezien. Inderdaad, over bijzondere architectuur vormen we bijzondere gedachten. Maar vooral: het ligt er ook nogal geïsoleerd, met een minimum aan voorzieningen. GroenLinks vindt dat we eens moeten nadenken om, gebruik makend van de buurtbussen die vanaf 2015 gaan rijden (informatie van Veolia en Connexion) om het vervoer van stad naar station door deze busjes te laten verzorgen. Zeker voor mensen met een beperkte mobiliteit en/of lichamelijke beperkingen een uitkomst! Maar ook voor bijvoorbeeld een goede verbinding om parkeren buiten de stad beter te faciliteren. GroenLinks vindt ook dat we eens moeten nadenken over het clusteren van voorzieningen bij het busstation. Het Portaal van Vlaanderen zou er een plek kunnen krijgen. Met een beperkte horecavoorziening erbij wordt het verblijf op station én Portaal een stuk aangenamer. En dan maken we bv. een windturbine in de nabijheid geschikt als uitkijktoren over het sluisencomplex. Dan wordt het Portaal van Vlaanderen een belevenis!!

En natuurlijk de afwikkeling van de verkeersstromen door, over en langs het sluisencomplex vraagt om een gedegen aanpak. Want als GroenLinks gaan we er niet van uit dat er weer een voor de hand liggende set van wegen en te bedienen bruggen komt. Want ook hier liggen dan nieuwe kansen! Kansen die tegemoet komen aan de wensen van de burgers.

Het kanaal als beleving

Naast een mooie entree en stad is het nu ook de kans om de beleving van het gehele kanaal een impuls te geven. Het van dichtbij beleven van de scheepvaart op het kanaal is gewoon een bijzondere sensatie die wat GroenLinks betreft best nog meer aandacht mag krijgen. Aankleding van de omgeving rondom de camperplaatsen in Sas van Gent of uitkijkplaatsen in Sluiskil zouden hierbij mooie initiatieven zijn.

Arbeidsmarkt en regiomarketing

De gebiedsvisie Kanaalzone toont ambitie. Schonere en slimmere bedrijvigheid, een beter landschap en meer kwaliteit in het stedelijk gebied. Daar horen goed opgeleide mensen bij. Een niet eenvoudige opdracht in een vergrijzend gebied. En juist daarom hoort er veel ambitie te zijn bij het gemeentebestuur van Terneuzen –en zijn bestuurlijke en maatschappelijke partners. Als het aan GroenLinks ligt wordt de Kanaalzone het internationale centrum voor Bio Based opleidingen. Het gebouw hebben we al. En we hebben internet, waardoor opleidingen en na/bijbscholing web-gebaseerd kunnen worden aangeboden. Natuurlijk hebben we ook contactonderwijs nodig. En daarom is er een hotelaccommodatie nodig in de nabijheid van Bio Base. Dat zou best eens samen met de skihal kunnen. In IJsland worden de accommodaties van scholieren ook als hotel benut. Slimme verbindingen. Inderdaad, dat kunnen we allemaal niet betalen. Maar daar zijn fondsen voor. Landelijk en Europees. Kijk maar hoe de Noordelijke provincies dat deden en doen!

En dan de regiomarketing. Zolang dat een –overigens goedbedoelde- optelsom blijft van kleine initiatieven dan komt de Kanaalzone niet op de kaart. Dat moet echt anders. Waarom wordt er niet bv. een half procent van de bouwsom van de nieuwe sluis besteed aan de marketing van het gebied? Als het werkt verdienen we dat toch terug in de vorm van havengelden? En een half procent van een miljard is 5 miljoen. Inderdaad, een hoop geld. Maar welbesteed in een gebied dat daar recht op heeft én het waard is!

Financiering

‘Alles begint met ambitie’. En daarna komt het geld. Daarvan hebben overheden (en burgers) minder dan toen de Gebiedsvisie werd opgesteld. Toch wil GroenLinks blijven investeren. Zonder investeringen komt onze gemeente in een neerwaartse spiraal. Wat is onze oplossingsrichting?

Om te beginnen: investeringen doen die rendabel zijn, en waarmee geld verdiend wordt. Dat is o.a. windenergie. Vervolgens door het leggen van slimme koppelingen innovatiegeld uit Brussel halen.

O.a. op het gebied van waterstof en chemie zijn er forse, zeer forse fondsen beschikbaar. Hetzelfde geldt voor de Research & Development fondsen (HORIZON 2020).

Natuurlijk kost het moeite om dat geld binnen te halen. Omdat je goede projecten moet hebben. En die kunnen we op poten zetten. Wij geloven in ons gebied, we zijn ervan overtuigd dat we de doelen:

'Groener en slimmer' uit de Gebiedsvisie kunnen halen. Maar dan moeten Overheden, Ondernemers en Onderwijs wel gaan samenwerken. En alles op alles zetten om resultaat te boeken. Elkaar inspireren om slimme verbindingen te leggen.

Het is dan wel noodzakelijk om in de programma's voor INTERREG en de EFRO fondsen daar ruimte voor te maken. Die programma's worden door gemeenten en provincie gemaakt. Aan de slag dus!

Een sterke regie

De uitvoering van het sluisenproject zal leiden tot verplaatsing van talrijke bedrijven en andere functies. Volgens GroenLinks moet voorkomen worden dat iedereen voor zich zelf gaat zoeken naar een geschikte locatie. Een goede en dwingende locatie acquisitie is een absolute voorwaarde om te komen tot een eindresultaat dat het gebied de unieke allure geeft die tot de kansen behoort. Wij vragen het college dan ook om aan deze regie functie een goede invulling te geven.

Kortom:

Nieuwe Sluizen – Nieuwe Kansen